

„Podróż w przeszłość” – spotkanie z Panem Grzegorzem Olszewskim

W czwartek, 23.03.2017 o godzinie 12, w bibliotece Zespołu Szkolno – Gimnazjalnego w Jazowsku odbyło się **spotkanie autorskie** z Panem mgr. **Grzegorzem Olszewskim** – historykiem, autorem książek i artykułów o Sądecczyźnie, a jednocześnie sołtysem wsi Jazowsko.

Przedsięwzięcie to zorganizowane przez bibliotekarkę, Panią Janinę Kozę, i nauczycielki języka polskiego wpisuje się realizację **Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa**.

Na początku Dyrektor Szkoły, Pan mgr Bogusław Łatka, powitał Pana Grzegorza, zaś w imieniu społeczności uczniowskiej uczyniła to Gabrysia Owsianka.

Pan Olszewski opowiedział najpierw o pełnionych przez siebie funkcjach, potem przedstawił historię wsi Jazowsko na przestrzeni wieków. Przypomniał, jak duży wpływ na rozwój gospodarczy okolicy miał jeden z największych zakładów na terenie Jazowska, czyli fabryka mebli giętych, prowadząca produkcję na skalę światową praktycznie do czasu wybuchu II wojny światowej. Maszyny z fabryki sponsorowała firma Tonet. Materiał na meble gięte pozyskiwano, gotując drewno. Mówca nawiązał do właściciela zakładu mebli – Michała Adera (Żyda, pochodzącego z Austrii), który kupił wieś od Fihauserów w 1875. Z kolei prelegent przybliżył znany również inny zakład – hutę szkła, znajdującą się na terenie obecnej części Brzyny i Obidzy, której funkcjonowanie przypadało na wiek XVII/XVIII. Produkcję i handel rozpowszechnił na całą Polskę znany, bogaty urzędnik z Nowego Sącza – Tymowski.

Pan Grzegorz stwierdził, że wieś nie ma konkretnego początku – nie znaleziono bowiem aktu lokacyjnego. Pierwsza wzmianka o Jazowsku pojawiła się w 1286, gdy na tronie Polski zasiadał książę Leszek Czarny. Historyk zaznaczył, że nazwa była często zniekształcana, np. Jazo – Jazowsko. W związku z tym, iż osada usytuowana była na głównym szlaku handlowym na Węgry – pojawia się w licznych kronikach. Właścicielami, o których mamy wzmianki historyczne, były rody Gabańskich, Szalowskich i Lubomirskich.

Pan Olszewski przyznał, iż wielkim błędem było spalenie w 1944 miejscowego dworu, pełniącego funkcję „małego ratusza” jak i również fabryki mebli giętych (1944). Uczyniono to prawdopodobnie, by nie przynosiła żadnych korzyści okupantowi.

Z kolei Pan Olszewski przypomniał historię pierwszego proboszcza – plebana Wawrzyńca z roku 1325. Następnie, w drugiej części swojego wystąpienia, poinformował, z jakich źródeł korzystają historycy, tworząc książki, zbiory historyczne. Pan Olszewski, aby poznać przeszłość Jazowska, sięgnął po kroniki, m.in.: księgi sądu sołdeckiego, pochodzące z XVIII w. , kronikę Jana Owsieńskiego, pochodzącą z XVII/XVIII, zrekonstruowaną po zaginięciu przez profesora Grodzińskiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Potem Pan Grzegorz relacjonował, w jaki sposób muzea archiwalne z Krakowa, Nowego Sącza, Warszawy gromadzą informacje historyczne.

Zainteresował nas także księgami metrykalnymi, prowadzonymi w XIX w. przez proboszczów parafii. Następnie sołtyś przywołał znany w okolicy temat – plany budowy zapory i elektrowni na terenie Jazowska. Przypomniał zebranym, że pierwsze informacje o tym znajdujemy w XX w., a pomysłodawcą zapory był prezydent państwa Gabriel Narutowicz (1922).

Pod koniec swojego wystąpienia Pan Olszewski wspominał o oddziale OSP, funkcjonującym obecnie, a powołanym przez Michała Adera, właściciela fabryki mebli giętych.

Spotkanie z sołtysem wsi Jazowsko i autorem m.in. książki „Ziemia Sądecka” cieszyło się dużym zainteresowaniem. Uczniowie mogli poszerzyć wiadomości o swojej miejscowości i Sądeczynie oraz obejrzeć książki autorstwa Pana Olszewskiego.

Z pewnością była to ciekawa podróż w przeszłość.

Przygotowała Maria Szwarkowska

